

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐÀO THÉ KHOA

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI
TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế
Mã số: 60 - 34 - 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Chí Thiện

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Bản luận văn thạc sĩ “*Thực trạng và giải pháp tăng cường quản lý chi bảo hiểm xã hội tại tỉnh Thái Nguyên*” là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, nghiên cứu khảo sát tình hình thực tiễn và dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS. Trần Chí Thiện. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn đều là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kì công trình nào khác.

Thái Nguyên, ngày 23 tháng 7 năm 2012

Tác giả luận văn

Đào Thế Khoa

LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến PGS.TS. Trần Chí Thiện - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành Luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy cô giáo khoa kinh tế, phòng Quản lý đào tạo sau đại học, các thầy cô giáo trong và ngoài Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên, đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân thành cảm ơn Trường Đại học Kinh tế & QTKD - ĐHTN đã tạo điều kiện tốt nhất cho tôi theo học và hoàn thiện khóa học này.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Thái Nguyên, ngày 23 tháng 7 năm 2012

Tác giả luận văn

Đào Thế Khoa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục đích nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Kết cấu của đề tài	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CHUNG VỀ BHXH VÀ CÁC CHẾ ĐỘ BHXH	4
1.1. Lý luận chung về BHXH	4
1.1.1. Sự ra đời và phát triển của BHXH là một tất yếu khách quan.....	4
1.1.2. Khái niệm BHXH.....	5
1.1.3. Bản chất của BHXH.....	7
1.1.4. Vai trò của bảo hiểm xã hội	8
1.1.5. Cơ sở tạo lập và sử dụng quỹ BHXH.....	11
1.2. Hệ thống các chế độ BHXH.....	17
1.2.1. Khái niệm về chế độ BHXH	17
1.2.2. Cơ sở xây dựng các chế độ BHXH.....	18
1.3. Những vấn đề tổ chức chi trả các chế độ BHXH.....	23
1.3.1. Vai trò của công tác chi trả các chế độ BHXH	23
1.3.2. Cơ sở chi trả các chế độ BHXH.....	24
1.3.3. Nguyên tắc chi trả các chế độ BHXH	25

1.3.4. Quy trình chi trả các chế độ BHXH.....	26
Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ CHI TRẢ CHẾ ĐỘ BẢO HIỂM XÃ HỘI Ở TỈNH THÁI NGUYÊN.....	31
2.1. Khái quát hoạt động BHXH qua các giai đoạn.....	31
2.1.1. Giai đoạn trước tháng 10 năm 1995.....	31
2.1.2. Giai đoạn từ tháng 10 năm 1995 đến nay	35
2.2. Quy trình chi trả chế độ BHXH	42
2.2.1. Quản lý đối tượng chi trả BHXH.....	42
2.2.2. Phân cấp chi trả	44
2.2.3. Lập, xét duyệt dự toán chi BHXH	44
2.2.4. Tổ chức chi trả	45
2.2.5. Lập báo cáo, xét duyệt thanh quyết toán chi bảo hiểm xã hội.....	48
2.2.6. Thẩm định chi các chế độ bảo hiểm xã hội.....	48
2.3. Thực trạng công tác chi trả chế độ BHXH ở BHXH tỉnh Thái Nguyên	50
2.3.1. Công tác quản lý đối tượng chi trả.....	50
2.3.2. Công tác chi trả các chế độ dài hạn.....	54
2.3.3. Công tác chi trả các chế độ ngắn hạn.....	59
2.3.4. Đánh giá quản lý công tác chi trả các chế độ BHXH	65
Chương 3: NHỮNG GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ CÔNG TÁC CHI TRẢ CHẾ ĐỘ BẢO HIỂM XÃ HỘI Ở TỈNH THÁI NGUYÊN	73
3.1. Chiến lược phát triển ngành BHXH.....	73
3.2. Quan điểm và định hướng hoàn thiện công tác chi trả các chế độ BHXH.....	74
3.2.1. Quan điểm	74
3.2.2. Định hướng hoàn thiện.....	76
3.3. Những giải pháp tăng cường quản lý công tác chi trả chế độ BHXH.....	78

3.3.1. Hoàn thiện hệ thống văn bản pháp quy.....	78
3.3.2. Hoàn thiện quy trình chi trả	83
3.3.3. Tăng cường kiểm tra, kiểm soát công tác chi trả	90
3.3.4. Ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý.....	92
3.3.5. Cân đối quỹ BHXH ổn định và lâu dài	93
3.3.6. Hoàn thiện công tác tổ chức bộ máy và đào tạo cán bộ.....	95
3.3.7. Một số giải pháp khác	96
KẾT LUẬN	98
TÀI LIỆU THAM KHẢO	101

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHXH	:	Bảo hiểm xã hội
BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BNN	:	Bệnh nghề nghiệp
CNTT	:	Công nghệ thông tin
DSPHSK	:	Dưỡng sức phục hồi sức khỏe
NSNN	:	Ngân sách nhà nước
TNLĐ	:	Tai nạn lao động
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1: Tổng hợp đối tượng hưởng BHXH thường xuyên từ năm 2006 đến năm 2010.....	51
Bảng 2: Tổng hợp chi trả các chế độ BHXH từ năm 2006 đến năm 2010	54
Bảng 3: Bảng tổng hợp chi ốm đau, thai sản, nghỉ DSPHSK từ năm 2006 đến năm 2010.....	60
Bảng 4: Tổng hợp chi ốm đau theo khối quản lý năm 2006.....	61

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Khoa học ngày càng phát triển, con người ngày chế ngự và dự báo được những rủi ro diễn ra trong cuộc sống như thiên tai, dịch bệnh... Tuy nhiên trước diễn biến phức tạp của cuộc sống, con người cũng không thể lường trước được những rủi ro như bệnh tật, tuổi già, ốm đau, sinh tử... Mong muốn có một khoản bù đắp những rủi ro không chỉ là của mỗi con người mà còn là sự quan tâm, chăm sóc của Đảng và Nhà nước. Ngay từ những ngày đầu thành lập nước Việt Nam dân chủ cộng hoà, Chính phủ đã ban hành các sắc lệnh về chính sách bảo hiểm xã hội (BHXH) và sau đó là điều lệ tạm thời quy định các chế độ BHXH đối với công nhân viên chức Nhà nước, những người làm việc trong các tổ chức đoàn thể, xã hội, các đơn vị sản xuất kinh doanh của Nhà nước và lực lượng vũ trang. Trong quá trình thực hiện, chế độ chính sách BHXH không ngừng được sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với từng thời kỳ phát triển kinh tế của đất nước. Ngày 26/01/1995, Chính phủ đã có Nghị định số 12/CP ban hành Điều lệ BHXH và Nghị định số 45/CP ngày 15/7/1995 ban hành Điều lệ BHXH đối với sỹ quan, quân nhân chuyên nghiệp, hạ sỹ quan, binh sỹ quân đội nhân dân và công an nhân dân. Thực hiện nghị quyết Đại hội Đảng IX "từng bước mở rộng vững chắc hệ thống BHXH và an sinh xã hội, tiến tới áp dụng chế độ BHXH cho mọi người lao động, mọi tầng lớp nhân dân" và "tiến tới BHYT toàn dân". Ngày 24/01/2002 Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 20/2002/QĐ-TTg về việc chuyển Bảo hiểm y tế Việt Nam sang Bảo hiểm xã hội Việt Nam kèm theo đó là Nghị định số 01/2003/NĐ-CP ngày 09/01/2003 của Chính phủ về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Điều lệ Bảo hiểm xã hội ban hành kèm theo.

Chi trả bảo hiểm xã hội là một nhiệm vụ quan trọng của ngành BHXH góp phần thực thi chính sách bảo hiểm xã hội của Đảng và Nhà nước đối với

người lao động. Sau 15 năm hoạt động, hệ thống Bảo hiểm xã hội Việt Nam đã tổ chức chi trả các chế độ BHXH cho hàng triệu đối tượng dài hạn và ngắn hạn, đảm bảo chi đúng, chi đủ, chi kịp thời và chi tận tay đối tượng. Tuy nhiên hiện nay chính sách BHXH còn có nhiều bất cập, đối tượng hưởng chính sách BHXH thường xuyên biến động gây nhiều khó khăn cho công tác chi trả chế độ BHXH. Để đáp ứng một cách tốt nhất quyền lợi của người lao động tham gia BHXH, việc hoàn thiện công tác quản lý chi trả chế độ BHXH để từ đó đưa ra một số kiến nghị, giải pháp góp phần hoàn thiện công tác quản lý chi trả các chế độ BHXH ở Việt Nam tôi đã chọn đề tài: "***Thực trạng và giải pháp tăng cường quản lý chi bảo hiểm xã hội tại tỉnh Thái Nguyên***" để làm luận văn tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu của đề tài

Thông qua việc nghiên cứu những lý luận về BHXH và thực trạng công tác chi trả chế độ BHXH ở BHXH tỉnh Thái Nguyên để phân tích, đánh giá những kết quả, những tồn tại và nguyên nhân của công tác chi trả chế độ BHXH. Trên cơ sở đó đưa ra các kiến nghị và giải pháp nhằm tăng cường quản lý công tác chi trả chế độ BHXH của BHXH Việt Nam đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài

Đối tượng nghiên cứu: Các chế độ BHXH và quản lý công tác chi trả các chế độ BHXH ở tỉnh Thái Nguyên.

Phạm vi nghiên cứu:

- Nghiên cứu hoạt động BHXH trong thời gian qua.
- Nghiên cứu các chế độ BHXH đang thực hiện chi trả ở tỉnh Thái Nguyên (không bao gồm chế độ bảo hiểm y tế) và thực trạng công tác quản lý chi trả chế độ BHXH ở BHXH tỉnh Thái Nguyên.